

Опитування про банківське фондування

IV квартал 2025 року

Опитування банків у III кварталі 2025 року зафіксувало зростання обсягів та вартості коштів клієнтів. Фінустанови поінформували про збільшення обсягу зобов'язань. За оцінками респондентів, дорожчали депозити як населення, так і бізнесу. Вартість оптового фондування не змінилася. У IV кварталі банки очікують на приплив залучених коштів і прогнозують, що їхня вартість залишиться сталою. У липні – вересні частка зобов'язань в іноземній валюті зменшилася і, за очікуваннями банків, ще скоротиться в останні три місяці року. Строковість фондування зросла, це триватиме й у наступні 12 місяців. Загальний обсяг капіталу з жовтня 2024 до вересня 2025 року збільшився, такий тренд зберігатиметься надалі. Банки зазначили про зростання вартості капіталу, однак очікують, що впродовж року вона зменшиться.

Зобов'язання

У III кварталі респонденти зазначили про зростання зобов'язань банків у цілому. Більшість фінустанов повідомила про збільшення залучень як з боку домогосподарств, так і корпорацій. Обсяг оптового фондування, що включає випуск облігацій, залучення кредитів міжнародних фінансових організацій (МФО) чи материнських банків, довгострокове рефінансування тощо, зростав другий квартал поспіль, передусім в окремих великих банках.

На думку банкірів, зміни регуляторних вимог найбільше вплинули на збільшення запозичень від клієнтів, насамперед населення. Вартість залучених коштів та намір змінити частку ринку підтримали приплив фондування від населення, однак пропозиція коштів від самих роздрібних клієнтів послабилася. Також вартість коштів та бажання змінити структуру фондування дещо гальмували залучення від бізнесу.

У IV кварталі рекордна частка банків очікує припливу коштів у цілому. За повідомленнями банків, залучення зростатимуть як з боку населення, так і бізнесу. Обсяг оптового фондування теж збільшиться.

У липні – вересні із половини до третини скоротилася частка банків за активами, які очікували залучити оптове фондування. Фінустанови, як і раніше, розраховували на надходження фінансування для проєктів відновлення, зокрема від Європейського Союзу та МФО. Фінустанови планували залучати оптові кошти для узгодження строковості активів і зобов'язань та збільшення обсягів балансу. Зацікавленість інвесторів також впливала на залучення оптового фондування.

За оцінками банків, середня вартість залучень у цілому зростає. Фондування дорожчало як від населення, так і від бізнесу. Вартість оптових коштів не змінилася.

Банки очікують, що в IV кварталі вартість запозичень у цілому не зміниться. Однак окремі великі фінустанови вважають, що вартість залучених коштів населення зростає.

У III кварталі частка фондування в іноземній валюті зменшилася. За оцінками банків, така тенденція триватиме і в наступному кварталі.

Фінустанови зазначили, що строковість залучених коштів зростала другий квартал поспіль. У наступні 12 місяців цей показник також збільшуватиметься.

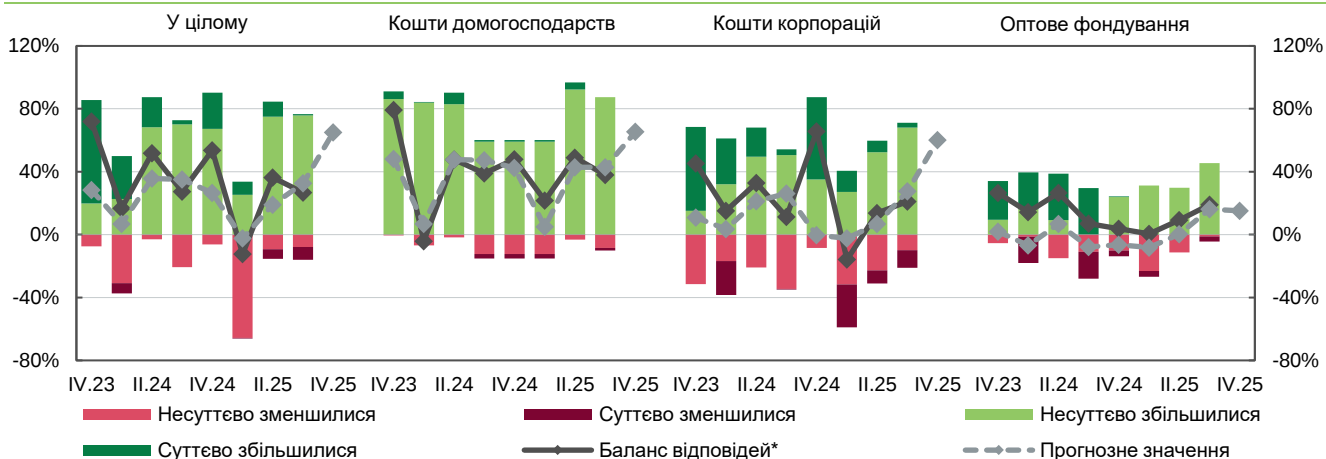
Капітал

У липні – вересні майже всі банки зазначили, що загальний обсяг капіталу за останніх 12 місяців збільшився більшою або меншою мірою. Упродовж наступного періоду до вересня 2026 року фінустанови очікують збереження цієї тенденції.

Банки вкотре назвали прибутковість ключовим чинником збільшення обсягу капіталу в майбутньому. Однак респонденти зазначили, що обсяг капіталу може скоротитися внаслідок зміни регуляторних вимог, макроекономічних умов, ризик-апетиту банку чи реалізації планів зростання. У III кварталі банки, що володіють близько 9% активів, повідомили про наміри акціонерів збільшити обсяги капіталу в наступні 12 місяців.

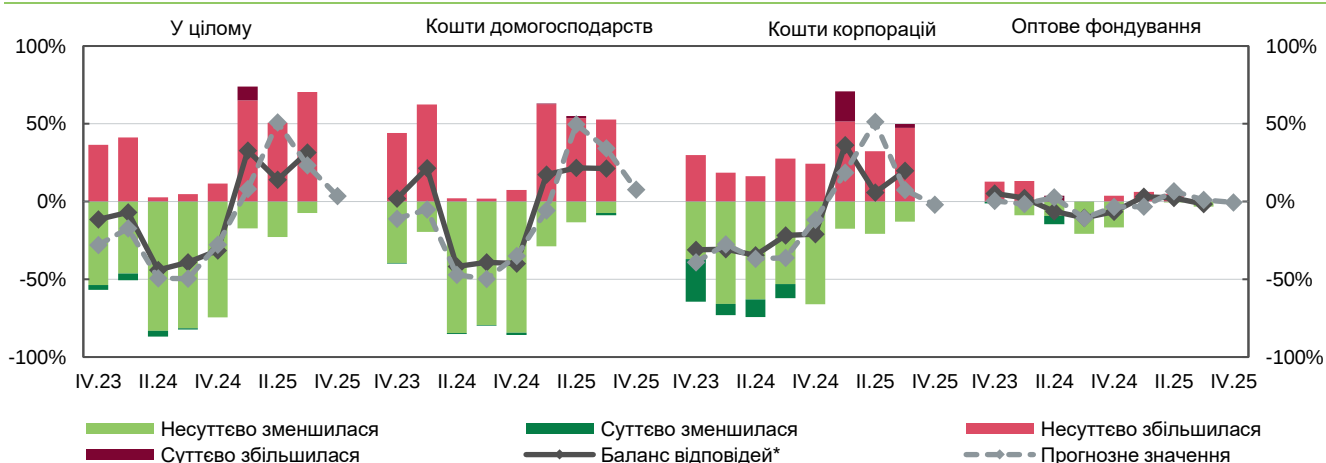
Також респонденти зазначили про зростання вартості капіталу впродовж жовтня 2024 – вересня 2025 року. Проте більшість банків вважає, що вартість капіталу знизиться в майбутньому.

Графік 1. Зміна обсягів фондування банків

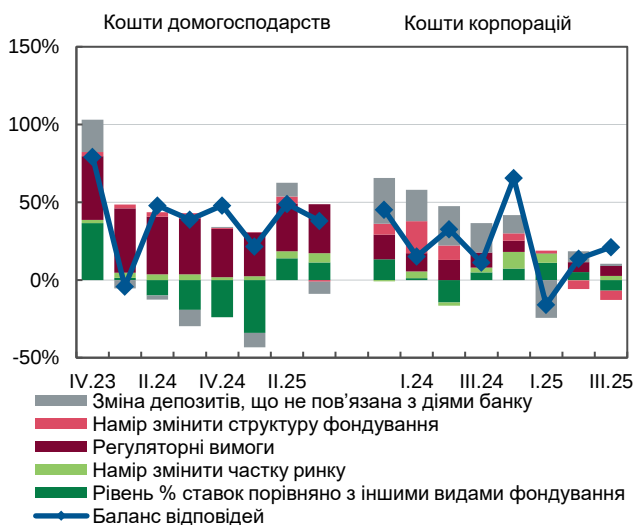
* Додатний баланс відповідей свідчить про збільшення обсягів фондування. Порядок розрахунку балансу відповідей наведено в [додатку: "Методологія та результати опитування"](#).

Графік 2. Зміна вартості фондування банків

* Додатний баланс відповідей свідчить про зростання вартості фондування.

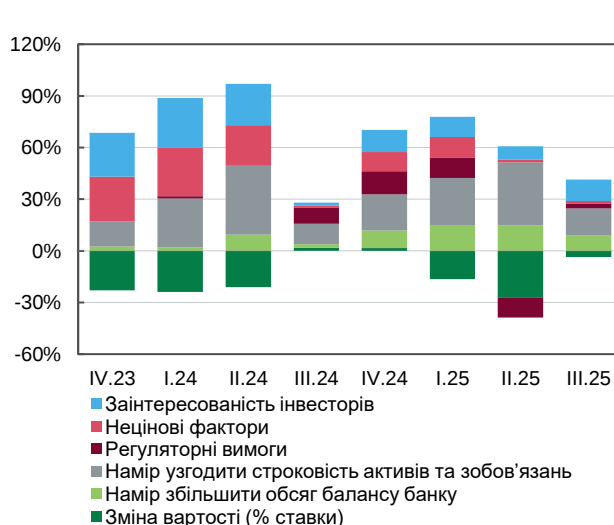
Графік 3. Вплив факторів на зміну обсягу залучених коштів (баланс відповідей*)

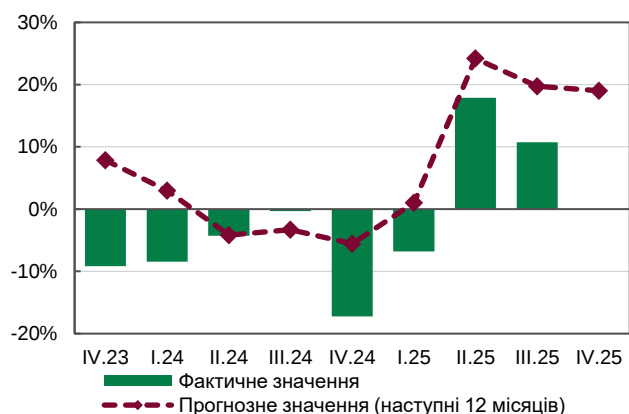
* Додатний баланс відповідей свідчить про позитивний вплив фактору на зростання обсягів залучених коштів.

Лінія – баланс відповідей обсягу залучених коштів, стовпчики – вплив факторів на зміну показника (сукупне значення показника може не дорівнювати сумі впливів окремих факторів).

Графік 4. Вплив факторів на зміну обсягу залучення оптового фондування в майбутньому (баланс відповідей*)

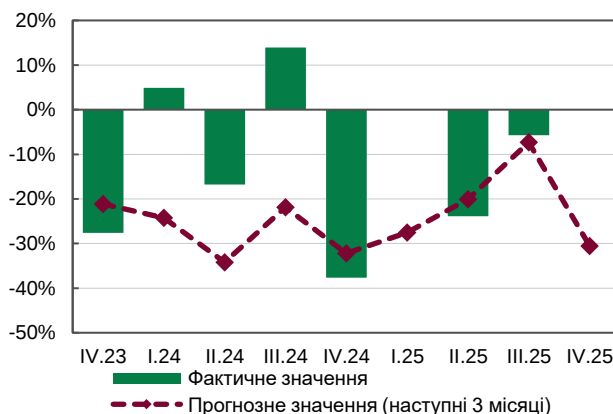

Графік 5. Зміна строковості фондування, залученого банками (баланс відповідей*)

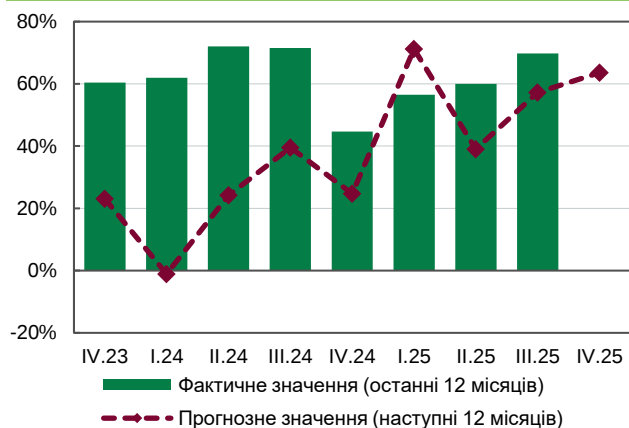
* Додатний баланс відповідей свідчить про зростання строковості залучених коштів.

Графік 6. Зміна частки фондування в іноземній валюті (баланс відповідей*)

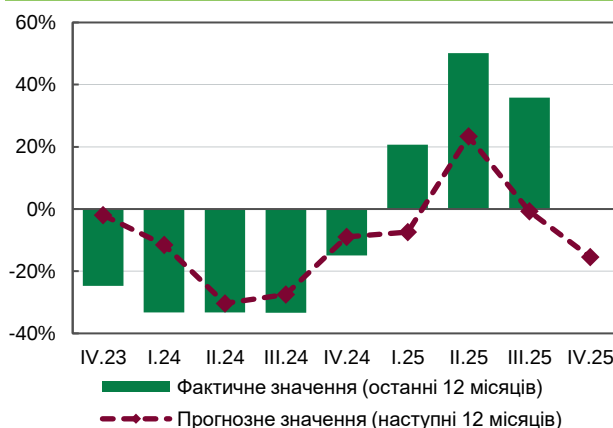
* Додатний баланс відповідей свідчить про зростання частки залучених коштів в іноземній валюті.

Графік 7. Зміна загального обсягу капіталу банків (баланс відповідей*)

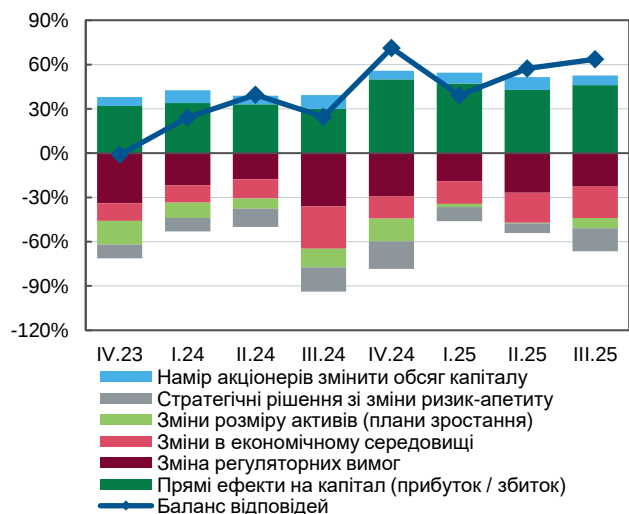
* Додатний баланс відповідей свідчить про збільшення загального обсягу капіталу.

Графік 8. Зміна вартості капіталу банків (баланс відповідей*)

* Додатний баланс відповідей свідчить про збільшення вартості капіталу.

Графік 9. Вплив факторів на зміну обсягу капіталу банків у наступні 12 місяців (баланс відповідей*)

* Додатний баланс відповідей свідчить про позитивний вплив на зміну обсягу капіталу банків.

Лінія – баланс відповідей зміни фактичного обсягу капіталу, стовпчики – вплив факторів на зміну показника (сукупне значення показника може не дорівнювати сумі впливів окремих факторів).

Додаток. Методологія та результати опитування

Кожен банк-респондент в особі менеджера з управління пасивами заповнював електронну анкету.

Для запитань із відповідями, упорядкованими за шкалою (наприклад, від “суттєво збільшився” до “суттєво зменшився”), розраховано показник “баланс відповідей”.

Запитання анкети стосуються змін за останні три місяці та очікуваних змін протягом наступного за звітним кварталом. Запитання з розділу “Капітал” стосуються змін протягом попередніх 12 місяців до опитування та наступних 12 місяців.

Для розрахунку агрегованого результату за всіма банками кожній відповіді присвоєно оцінку залежно від відповіді респондента і його ваги в загальній вибірці. Оцінки розміщені на шкалі від -1 до +1 залежно від напрямку зміни показника. Відповіді, які свідчать, що показник змінився суттєво, отримують удвічі вищу оцінку, ніж відповіді, що відображають несуттєву зміну. Відповідь

“зріс суттєво” матиме оцінку 1, а відповідь “зріс несуттєво” – оцінку 0.5.

Кожну оцінку зважено на вагу відповідного банку в загальній вибірці залежно від його частки в пасивах або коштах фізичних осіб/суб’єктів господарювання цієї вибірки. Сумарна оцінка за всіма банками становить баланс відповідей, який можна інтерпретувати як різницю між зваженою часткою респондентів, що звітують про збільшення певного показника, та зваженою часткою респондентів, що звітують про зменшення цього показника. Баланс відповідей може набувати значень у діапазоні від -100% до +100%. Позитивний баланс відповідей свідчить про те, що респонденти в цілому оцінюють/очікують зростання показника (обсягів та вартості фондування/капіталу, строковості запозичень тощо) у бік збільшення/посилення порівняно з попереднім кварталом. Детальнішу інформацію про те, як інтерпретувати баланс відповідей до кожного запитання, наведено в примітках до відповідних графіків.

Таблиця. Результати опитування

Баланс відповідей	2022	2023				2024				2025		
	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
I. Зобов’язання												
1. Як змінилися обсяги фондування протягом кварталу, що закінчився?												
У цілому	88%	39%	66%	22%	72%	17%	52%	27%	54%	-12%	36%	27%
Кошти домогосподарств	84%	44%	58%	50%	79%	-4%	48%	39%	48%	22%	49%	38%
Кошти корпорацій	88%	50%	71%	16%	45%	15%	33%	11%	66%	-16%	14%	21%
Оптове фондування	-12%	-33%	-9%	0%	27%	14%	27%	7%	4%	0%	9%	19%
2. Як зміняться обсяги фондування в наступному кварталі?												
У цілому	17%	43%	54%	28%	7%	36%	35%	27%	-2%	19%	33%	65%
Кошти домогосподарств	42%	55%	56%	48%	7%	48%	47%	42%	5%	43%	43%	65%
Кошти корпорацій	-6%	25%	46%	11%	4%	21%	26%	0%	-2%	7%	28%	60%
Оптове фондування	-28%	-3%	-14%	2%	-7%	7%	-8%	-6%	-8%	0%	16%	15%
3. Як у середньому змінилася вартість фондування протягом кварталу, що закінчився?												
У цілому	44%	49%	48%	-8%	-12%	-7%	-44%	-39%	-31%	33%	14%	32%
Кошти домогосподарств	33%	51%	59%	18%	2%	21%	-42%	-39%	-40%	17%	22%	21%
Кошти корпорацій	35%	46%	29%	-4%	-31%	-31%	-35%	-22%	-21%	36%	6%	20%
Оптове фондування	21%	-4%	5%	-7%	5%	2%	-6%	-10%	-7%	3%	2%	-2%
4. Як зміниться вартість фондування в наступному кварталі?												
У цілому	43%	46%	10%	-28%	-17%	-49%	-49%	-28%	8%	51%	23%	3%
Кошти домогосподарств	53%	65%	38%	-11%	-5%	-47%	-50%	-35%	-6%	50%	34%	8%
Кошти корпорацій	27%	26%	-15%	-39%	-28%	-37%	-36%	-12%	18%	51%	7%	-2%
Оптове фондування	8%	9%	8%	0%	-2%	3%	-11%	-4%	-3%	7%	1%	-1%
5. Як зазначені фактори вплинули на обсяг залучених коштів домогосподарств протягом кварталу, що закінчився?												
Фактори попиту з боку банку												
Рівень відсоткових ставок порівняно з іншими видами фондування	74%	65%	73%	67%	37%	1%	-10%	-19%	-24%	-34%	14%	11%
Намір змінити частку ринку	12%	2%	5%	5%	2%	3%	4%	4%	2%	2%	5%	6%
Регуляторні вимоги	39%	48%	61%	54%	41%	41%	37%	36%	31%	28%	31%	32%
Намір змінити структуру фондування	16%	18%	15%	20%	3%	3%	3%	3%	1%	0%	4%	-1%
Фактори пропозиції з боку вкладників												
Зміна депозитів домогосподарств, що не пов’язана з діями банку	72%	12%	17%	19%	21%	-5%	-3%	-10%	1%	-9%	9%	-8%

Баланс відповідей	2022	2023				2024				2025		
	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
6. Як зазначені фактори вплинули на обсяг залучених коштів корпорацій протягом кварталу, що закінчився?												
Фактори попиту з боку банку												
Рівень відсоткових ставок порівняно з іншими видами фондування	38%	34%	54%	32%	13%	1%	-14%	5%	7%	11%	5%	-7%
Намір змінити частку ринку	7%	3%	7%	7%	-1%	4%	-2%	3%	11%	6%	0%	3%
Регуляторні вимоги	24%	36%	25%	-1%	16%	12%	13%	10%	7%	0%	6%	6%
Намір змінити структуру фондування	17%	27%	27%	22%	7%	21%	9%	0%	5%	2%	-6%	-6%
Фактори пропозиції з боку вкладників												
Зміна депозитів корпорацій, що не пов'язана з діями банку	53%	34%	40%	25%	30%	20%	25%	19%	12%	-24%	7%	1%
7. Як змінилася частка фондування в іноземній валюті в кварталі, що закінчився?												
У цілому	9%	1%	-42%	-39%	-28%	5%	-17%	14%	-38%	0%	-24%	-6%
8. Як зміниться частка фондування в іноземній валюті в наступному кварталі?												
У цілому	2%	-2%	-39%	-21%	-24%	-34%	-22%	-32%	-28%	-20%	-7%	-31%
9. Як змінилася строковість фондування, залученого в кварталі, що закінчився, порівняно з попереднім?												
У цілому	-14%	19%	34%	1%	-9%	-8%	-4%	0%	-17%	-7%	18%	11%
10. Як зміниться строковість фондування протягом наступних 12 місяців?												
У цілому	18%	43%	12%	8%	3%	-4%	-3%	-6%	1%	24%	20%	19%
11. Які фактори вплинули на плани залучення оптового фондування в майбутньому?												
Фактори попиту з боку банку												
Намір збільшити обсяг балансу банку	5%	5%	14%	2%	3%	2%	9%	2%	10%	15%	15%	9%
Намір узгодити строковість активів та зобов'язань	19%	34%	47%	22%	15%	28%	40%	12%	21%	28%	37%	16%
Зміна вартості (% ставки)	-26%	-25%	-68%	10%	-23%	-24%	-21%	2%	2%	-16%	-27%	-4%
Нецінові фактори	31%	30%	85%	28%	26%	28%	23%	1%	11%	12%	1%	2%
Регуляторні вимоги	2%	31%	10%	7%	0%	1%	0%	9%	13%	12%	-12%	3%
Фактори пропозиції з боку вкладників												
Заінтересованість інвесторів	15%	31%	81%	30%	25%	29%	24%	2%	13%	12%	8%	12%
II. Капітал												
12. Як змінився загальний обсяг капіталу протягом останніх 12 місяців?												
У цілому	6%	42%	48%	81%	60%	62%	72%	71%	45%	57%	60%	70%
13. Як зміниться загальний обсяг капіталу в наступні 12 місяців?												
У цілому	-7%	13%	27%	23%	-1%	24%	39%	25%	71%	39%	57%	64%
14. Як змінилася вартість капіталу протягом останніх 12 місяців?												
У цілому	90%	74%	81%	35%	-25%	-33%	-33%	-33%	-15%	21%	50%	36%
15. Як зміниться вартість капіталу в наступні 12 місяців?												
У цілому	15%	4%	-7%	-2%	-12%	-30%	-27%	-9%	-7%	23%	-1%	-15%
16. Які фактори вплинуть на зміну обсягу капіталу в наступні 12 місяців?												
Прямі ефекти на капітал (прибуток/збиток)	7%	14%	33%	34%	32%	34%	33%	30%	50%	47%	43%	46%
Зміна регуляторних вимог	-25%	-35%	-15%	-23%	-34%	-22%	-18%	-36%	-29%	-19%	-27%	-23%
Фактори попиту на капітал з боку банку												
Зміни в економічному середовищі	-22%	-26%	-11%	-14%	-12%	-12%	-13%	-29%	-15%	-15%	-20%	-21%
Стратегічні рішення зі зміни ризик-апетиту	-3%	-2%	-9%	-23%	-9%	-9%	-12%	-16%	-19%	-9%	-7%	-16%
Зміни розміру активів (плани зростання)	-26%	-22%	-5%	-12%	-16%	-10%	-7%	-13%	-15%	-2%	-1%	-7%
Фактори пропозиції капіталу з боку інвесторів												
Намір акціонерів змінити обсяг капіталу	16%	3%	4%	7%	6%	9%	6%	10%	6%	7%	9%	7%

Інформація про опитування

Національний банк України високо цінує участь банків в опитуванні в умовах воєнного стану.

Із липня 2021 року Національний банк України запровадив щоквартальне опитування банків про фондування. Основна мета – поглибити розуміння динаміки обсягів, структури та вартості зобов'язань і капіталу банків. Звіт охоплює узагальнені оцінки й очікування респондентів про обсяги, вартість, строковість різних видів зобов'язань і капіталу банків, а також чинників, що впливали на ці показники.

Звіт містить оцінки стану банківського фондування в III кварталі та очікувань на IV квартал 2025 року. Узагальнені оцінки змін показників капіталу банків зазначено за останніх 12 місяців та містять очікування на наступні 12 місяців, тобто IV квартал 2025 року – III квартал 2026 року. Опитування проводилося із 15 вересня до 6 жовтня 2025 року серед менеджерів банків, відповідальних за управління пасивами. Відповіді надали 26 фінансових установ, їхня частка в загальному обсязі активів банківської системи становить 96%. Результати опитування відображають думку респондентів і не є оцінками чи прогнозами Національного банку України.

Опитування про банківське фондування стосовно очікувань у I кварталі 2026 року буде опубліковане в січні 2026 року.